PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Suomen Pörssisäätiö
sari.lounasmeri@porssisaatio.fi

Eduskunnan verojaosto
sara.kuitunen@eduskunta.fi

29.1.2019

Asia: HE 275/2018 vp
Hallituksen esitys eduskunnalle osakesäästötilin tuloverotusta ja
eräiden vakuutustuotteiden tuloverotuksen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Pörssisäätiön lausunto Eduskunnan verojaostolle osakesäästötilin ja eräiden vakuutustuotteiden tuloverotuksesta

Pörssisäätiö kiittää asiantuntijapyynnöstä ja mahdollisuudesta tulla kuulluksi. Pörssisäätiö pyrkii edistämään arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita. Pörssisäätiötä on kuultu lain valmistelun yhteydessä ja Pörssisäätiö on antanut valtiovarainministeriölle lausuntoja.

Osakesäästötili on merkittävä signaali. Kotitalouksien omistajuutta ja vaurastumista halutaan edistää. Rakenteena osakesäästötili helpottaa ja selkiyttää luonnollisten henkilöiden sijoittamista pörssiosakkeisiin. Osakesäästötili mahdollistaa tilin sisällä fokuksen pitämisen sijoittamisessa verotuksen sijaan. Myös verotukseen liittyvä yksityissijoittajien kokema hallinnollinen taakka vähenee. Selkeät ja läpinäkyvät rakenteet ovat toivottavia sekä yksilöiden että yhteiskunnan kannalta. Tällä hetkellä verojärjestelmä kannustaa yksityissijoittajaa käyttämään monimutkaisia rakenteita ja antamaan omistajan oikeudet finanssilaitoksille. Kohtelun pitäisi olla vähintään neutraali. Omistajuuteen pitäisi mieluummin kannustaa kuin siitä rangaista. Osakesäästötili voi tuoda pörssiosakkeiden omistajalle neutraalin verokohtelun.

Pörssisäätiö kannattaa osakesäästötilin käyttöönottoa. Pörssisäätiö kannattaa pääpiirteissään tehtyjä linjauksia. Osakesäästötili pitkälti poistaa luovutusvoittoverotuksen luoman lukkiutumisvaikutuksen ja siten mahdollistaa nykyistä paremman suorien osakesijoitusten hajauttamisen, jossa omistajuus säilyy sijoittajalla. Hajauttaminen on ainoa tapa alentaa riskiä alentamatta tuotto-odotusta. Osinkojen sisällyttäminen malliin tekee osakesäästötilistä neutraalin muihin osakemarkkinasijoitusmuotoihin verrattaessa. Keskittyminen pörssiosakkeisiin on ymmärrettävää suoran osakeomistuksen epäedullisimman verokohtelun takia.

Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että laki astuisi voimaan ja osakesäästötilit tulisivat käyttöön esitettyä nopeammin. Veromuutosten käyttöönoton viivästyminen johtaa usein turhaan käyttäytymismuutoksiin. Uutta mallia jäädään odottamaan. Tämän takia olisi hyvä viipymättä päätöksenteon jälkeen pyrkiä siirtymään uuteen malliin jo vuonna 2019.

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Osakesäästötilin verotuksen vertailukohdaksi sijoitusrahastosäästäminen

Esityksen mukaan sijoitusrahastojen verokohtelun säilyessä ennallaan eri välillisten sijoitusmuotojen verotus yhtenäistyisi merkittävästi. Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että nimenomaan sijoitusrahastosäästäminen ja osakesäästötilisäästäminen ovat keskenään verotuksellisesti neutraaleja. Esitys vastaa tavoitetta muuten kuin tappioiden vähentämisen ja hankintameno-olettaman käytön osalta. Nämä olisi hyvä muuttaa neutraaleiksi. Lisäksi asetettu euromääräinen raja poikkeaa sijoitusrahastojen käytännöistä.

VM:n työryhmän mukaan vuodelta 1987 olevan verosääntelyn alkuperäisenä tavoitteena oli kohdella sijoitusrahastosäästämistä ja suoraa osakesäästämistä verotuksessa samalla tavalla. Työryhmän mukaan sijoitusrahastojen kasvuosuuksiin (nykyään rahasto-osuuksista 94 prosenttia on kasvuosuuksia) liittyy lykkääntymisetu, joka on kuitenkin perusteltu. Työryhmä piti veromallia yksinkertaisena ja selkeänä ja totesi että se on mahdollistanut sijoitusrahastomarkkinan kehittymisen. Lisäksi verosääntelyn pysyvyydellä nähtiin etuja. Pörssisäätiö on näistä toteamuksista samaa mieltä ja pitääkin sijoitusrahastosäästämisen vakiintunutta verokohtelua tärkeänä vertailukohtana osakesäästötilisäästämiselle. Osakesäästötilin avulla osakesäästäminen voidaan tuoda alkuperäisen lain hengen mukaisesti verotuksellisesti samalle viivalle rahastosäästämisen kanssa.

Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että sijoittaja tekee valinnan sijoitusrahastosäästämisen ja osakesäästötilin välillä tarpeensa perusteella, ei verokohtelun perusteella. Osakesäästötilillä sijoittaja saa itse tehdä sijoituspäätökset ja on itse omistaja. Sijoitusrahastossa salkunhoitaja tekee sijoituspäätökset ja sijoitusrahasto käyttää osakkeisiin liittyvää äänioikeutta.

Jatkokehitystarpeita

Pörssisäätiö toivoo korjauksia tappioiden hyväksymiseen ja hankintameno-olettaman käyttämiseen. Näiltä osin osakesäästötilin esitetty sääntely ei ole vielä yhdenmukainen ja neutraali sijoitusrahastojen verotuksen kanssa.

- Hankintameno-olettaman käyttäminen tulee keskeiseksi pitkäaikaisen omistamisen kohdalla, mikäli inflaatio kiihtyisi merkittävästi. Linjausta pitäisi tarkastella uudelleen viimeistään tällöin.
- Tappioiden tulisi olla vähennyskelpoisia jo nostohetkellä (tuloverolain 53 b §) kuten sijoitusrahastoissa, jotta keinotekoisilta tilien sulkemiselta ja uudelleen avaamiselta vältytään.

Asetettua euromääräistä enimmäisrajaa ja sijoitustuotteiden valikoimaa voidaan tarkastella uudelleen myöhemmin. Pörssisäätiö ymmärtää, että euromääräinen rajoitus perustuu ensivaiheessa fiskaalisten vaikutusten arvioimiseen/rajoittamiseen. Euromääräinen rajoitus poikkeaa kuitenkin kansallisesta käytännöstä ja vertailukohtana olevasta sijoitusrahastosäästämisen verotuksesta. Lisäksi keinotekoinen rajoitus rajoittaa myös sijoittajien joukkoa ja siten heikentää kilpailua. Todennäköisesti suurten yksityissijoittajien mukaantulo vaikuttaisi myönteisesti osakesäästötilien hinnoitteluun, koska suuremmilla sijoittajilla on usein parempi neuvotteluvoima. On tärkeää, että verotuksen lykkääntymishyöty ei valu palveluntarjoajille korkeampina palvelumaksuina. Pörssisäätiö pitää tärkeänä, että neutraalisuuden saavuttamiseksi rajasta pyritään aikanaan luopumaan.

PÖRSSISÄÄTIÖ
BÖRSSTIFTELSEN

Jatkuvuus on tärkeää. Pörssisäätiö pitää hyvänä, että säädettävää mallia ei muuteta liian nopeasti tai usein. Ennustettavuutta arvostetaan. On hyvä ensin rauhassa seurata uuden mallin käyttöönottoa ennen merkittäviä muutoksia.

Pörssisäätiö antaa mielellään lisää tietoja lausunnostaan.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja
Pörssisäätiö